

● علی غلامیان

کارشناس ارشد ریاضی محض و دبیر ریاضی بجستان

اثبات نامساوی هابه کمک

(۱)

توابع محدب

اشاره

مطلوب حاضر ضمن معرفی توابع محدب، برخی نامساوی های مهم را به کمک این توابع اثبات می کند. این مقاله در دو بخش تنظیم شده است که بخش اول آن را در این شماره می خوانید.

تابع محدب ابزار قدرتمندی برای اثبات ردهی بزرگی از نامساوی ها هستند. در این مقاله قصد داریم شما را با این موضوع آشنا کنیم. از این رو، نخست به بیان نامساوی مشهور ینسن می پردازیم و سپس آن را با استفاده از توابع محدب اثبات می کنیم.

تابع محدب

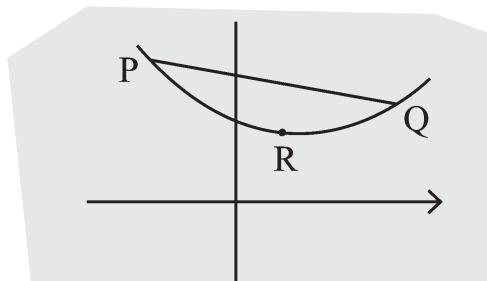
تابع حقیقی مقدار f روی بازه I ، محدب^۱ نامیده می شود هرگاه برای هر $y \in I$ و $x \in [0, 1]$:

$$f(\lambda x + (1-\lambda)y) \leq \lambda f(x) + (1-\lambda)f(y) \quad (1)$$

تابع f را اکیداً محدب^۲ می نامیم هرگاه برای هر $y \in I$ و x که $\lambda \in (0, 1)$ و $x \neq y$:

$$f(\lambda x + (1-\lambda)y) < \lambda f(x) + (1-\lambda)f(y) \quad (2)$$

توجه: f مقعر (اکیداً مقعر^۳) روی I نامیده می شود اگر f روی I محدب (اکیداً محدب) باشد.

نمودار یک تابع محدب

چگونه یک تابع محدب را بدون کشیدن نمودار آن، تشخیص دهیم؟

برای تشخیص محدب بودن یا نبودن یک تابع، می‌توانیم مستقیماً از (۱) استفاده کنیم. اما آزمون زیر اغلب اوقات بسیار مفید است.

آزمون تحدب توابع

فرض کنید f یک تابع دو بار مشتق پذیر روی بازه‌ی I باشد.

در این صورت

f روی I محدب است، اگر برای هر $x \in I$ ، $f''(x) \geq 0$

f روی I اکیداً محدب است اگر برای هر x درون I . $f''(x) > 0$

تبصره‌ها

● اگر f یک تابع پیوسته روی I باشد، آن‌گاه f محدب است اگر و تنها اگر برای هر $x_1, x_2 \in I$ و $x_1 < x_2$:

$$f\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) \leq \frac{f(x_1)+f(x_2)}{2}$$

و f اکیداً محدب است و اگر و تنها اگر برای هر $x_1, x_2 \in I$ و $x_1 \neq x_2$:

$$f\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) < \frac{f(x_1)+f(x_2)}{2}$$

● اگر f یک تابع محدب روی $[a, b]$ باشد، آن‌گاه f ماکزیمم خود را در a یا b (یا شاید هر دو) اختیار می‌کند.

مثال‌هایی از توابع اکیداً محدب

● $f(x) = x^r$ ، $r > 1$ و $x > 0$

$$f(x) = \frac{1}{(x+a)^r} , r > 0 \text{ و } x > -a$$

● $x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right)$ ، $f(x) = \tan x$

● $x \in \mathbb{R}$ ، $f(x) = e^x$

مثال‌هایی از توابع اکیداً مقعر

● $x \in [0, \pi]$ ، $f(x) = \sin x$

● $x \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right]$ ، $f(x) = \cos x$

● $x \in (0, \infty)$ ، $f(x) = \ln x$

● $x \in (0, 1)$ و $x > 0$ ، $f(x) = x^r$

توجه کنید که

● تابع خطی $f(x) = ax + b$ ($x \in \mathbb{R}$) هم محدب و هم مقعر است

● جمع دو تابع محدب (یا به ترتیب مقعر)، یک تابع محدب (یا به ترتیب مقعر) است.

نامساوی ینسن^۴

نامساوی ینسن توسعی از نامساوی (۱) است. ینسن (۱۸۵۹-۱۹۲۵) ریاضی‌دان دانمارکی، نخستین کسی است که این نامساوی را در سال ۱۹۰۵ ثابت کرد.

نامساوی ینسن: فرض کنید $R \rightarrow I$ یک تابع محدب باشد. هم‌چنین فرض کنید $I \subseteq \mathbb{R}$ و $x_1, x_2, \dots, x_n \in I$ و $\lambda_1, \dots, \lambda_n \geq 0$.

به طوری که $\lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_n = 1$. در این صورت

$$f(\lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \dots + \lambda_n x_n) \leq \lambda_1 f(x_1) + \lambda_2 f(x_2) + \dots + \lambda_n f(x_n) \quad (3)$$

اثبات: از استقراء ریاضی برای اثبات نامساوی استفاده

می‌کنیم. به‌وضوح نامساوی برای حالت $n=1$ برقرار است.

اکنون فرض کنیم که نامساوی برای $n=k$ درست باشد، در

این صورت نشان می‌دهیم که برای $n=k+1$ نیز برقرار است.

فرض کنیم $x_{k+1} \in I$ و $x_1, \dots, x_k \in I$ و $\lambda_1, \dots, \lambda_k, \lambda_{k+1} \geq 0$.

به طوری که $\lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_k + \lambda_{k+1} = 1$. در این صورت

حداقل یکی از λ_i ها ($1 \leq i \leq k+1$) باید کمتر از یک باشد.

بدون این‌که از کلیت مسئله کم شود فرض می‌کنیم $\lambda_{k+1} < 1$.

در این صورت قرار می‌دهیم

$$u = \frac{\lambda_1}{1-\lambda_{k+1}} x_1 + \dots + \frac{\lambda_k}{1-\lambda_{k+1}} x_k \text{ داریم}$$

حل . با استفاده از نامساوی (۴) با تابع اکیداً مکعب
 $f(x) = (1 + \sqrt[5]{x})^5$ روی $(0, \infty)$

(زیرا $f''(x) = 4(1 + \frac{1}{\sqrt[5]{x}})^3 \left(\frac{-1}{5\sqrt[5]{x^6}}\right) < 0$ روی $(0, \infty)$)

داریم

$$f\left(\frac{a+b}{2}\right) \geq \frac{f(a)+f(b)}{2}$$

$$(1 + \sqrt[5]{\frac{a+b}{2}})^5 \geq \frac{(1 + \sqrt[5]{a})^5 + (1 + \sqrt[5]{b})^5}{2}$$

حال با توجه به این که $a+b=2$ ، نامساوی مطلوب برقرار است.

تساوی وقتی اتفاق می‌افتد که $a=b=1$
 مثال ۲ . اگر $a,b,c > 0$ ، آن‌گاه

$$a^a \cdot b^b \cdot c^c \geq \left(\frac{a+b+c}{3}\right)^{a+b+c}$$

حل . نامساوی بالا هم ارز است با

$$\ln(a^a \cdot b^b \cdot c^c) \geq \ln\left(\frac{a+b+c}{3}\right)^{a+b+c}$$

یا

$$a\ln a + b\ln b + c\ln c \geq (a+b+c)\ln\left(\frac{a+b+c}{3}\right)$$

با استفاده از نامساوی (۴) با تابع اکیداً مکعب

(زیرا $f(x) = x\ln x$ روی $(0, \infty)$) $f''(x) = \frac{1}{x} > 0$ روی $(0, \infty)$)

داریم

$$\frac{f(a)+f(b)+f(c)}{3} \geq f\left(\frac{a+b+c}{3}\right)$$

$$\frac{a\ln a + b\ln b + c\ln c}{3} \geq \frac{(a+b+c)}{3} \ln\left(\frac{a+b+c}{3}\right)$$

یا

$$a\ln a + b\ln b + c\ln c \geq (a+b+c)\ln\left(\frac{a+b+c}{3}\right)$$

در نتیجه نامساوی مطلوب برقرار است.

. اگر $a=b=c$ و تنها اگر

$$\frac{\lambda_1}{1-\lambda_{k+1}} + \dots + \frac{\lambda_k}{1-\lambda_{k+1}} = 1$$

. و هم‌چنین $\lambda_1 x_1 + \dots + \lambda_{k+1} x_{k+1} = (1 - \lambda_{k+1})u + \lambda_{k+1} x_{k+1}$
 بهوضوح $\min\{x_1, \dots, x_k\} \leq u \leq \max\{x_1, \dots, x_k\}$ در

نتیجه $u \in I$. اکنون چون f محدب است ، داریم

$$f((1 - \lambda_{k+1})u + \lambda_{k+1} x_{k+1}) \leq (1 - \lambda_{k+1})f(u) + \lambda_{k+1}f(x_{k+1})$$

با توجه به فرض استقراء داریم

$$f(u) \leq \frac{\lambda_1}{1-\lambda_{k+1}} f(x_1) + \dots + \frac{\lambda_k}{1-\lambda_{k+1}} f(x_k)$$

حال با ترکیب دو نامساوی بالا ، حکم برای $n = k+1$ برقرار می‌شود.

بنابراین طبق استقرای ریاضی ، نامساوی موردنظر برای هر عدد صحیح مثبت n برقرار است.

تبصره‌ها

● برای توابع اکیداً مکعب تساوی در (۳) برقرار است اگر و تنها اگر $x_1 = x_2 = \dots = x_n$

● اگر $\lambda_1 = \lambda_2 = \dots = \lambda_n = \frac{1}{n}$ درمی‌آید

$$f\left(\frac{x_1 + \dots + x_n}{n}\right) \leq \frac{f(x_1) + \dots + f(x_n)}{n} \quad (4)$$

● اگر f یک تابع مکعب باشد ، آن‌گاه نامساوی‌های (۳) و (۴) به صورت زیر می‌شوند

$$f(\lambda_1 n_1 + \dots + \lambda_n n_n) \geq \lambda_1 f(n_1) + \dots + \lambda_n f(n_n) \quad (3')$$

$$f\left(\frac{x_1 + \dots + x_n}{n}\right) \geq \frac{f(x_1) + \dots + f(x_n)}{n} \quad (4')$$

مثال‌ها

مثال ۱ . اگر $a, b > 0$ و $a+b=2$ ، آن‌گاه

$$(1 + \sqrt[5]{a})^5 + (1 + \sqrt[5]{b})^5 \leq 2^5$$

مثال ۳. اگر $a, b, c > 0$ آن‌گاه

$$\frac{a}{a+3b+3c} + \frac{b}{3a+b+3c} + \frac{c}{3a+3b+c} \geq \frac{3}{7}$$

حل. فرض کنیم و $s = 3(a+b+c)$

$$x \in (0, s) \quad f(x) = \frac{x}{s-x}$$

در این صورت تابع $f(s)$ روی $(0, s)$ اکیداً محدب است زیرا روی

$$f''(x) = \frac{2s}{(s-x)^3} > 0, \quad (0, s)$$

و $x_1 = 2c, x_2 = 2b, x_3 = 2a$ در نامساوی (۴) داریم

$$f\left(\frac{2a+2b+2c}{3}\right) \leq \frac{f(2a)+f(2b)+f(2c)}{3}$$

$$\frac{\frac{2a+2b+2c}{3}}{s - \frac{2a+2b+2c}{3}} \leq \frac{1}{3} \left[\frac{2a}{s-2a} + \frac{2b}{s-2b} + \frac{2c}{s-2c} \right]$$

$$\frac{a+b+c}{3s-2(a+b+c)} \leq \frac{1}{3} \left[\frac{a}{s-2a} + \frac{b}{s-2b} + \frac{c}{s-2c} \right]$$

با

$$\frac{3(a+b+c)}{3s-2(a+b+c)} \leq \frac{a}{s-2a} + \frac{b}{s-2b} + \frac{c}{s-2c}$$

با توجه به این که $s = 3(a+b+c)$ ، نامساوی مطلوب برقرار است.

تساوی وقتی برقرار است که $a=b=c$.

مثال ۴. اگر $a_1, a_2, \dots, a_n \geq 1$ آن‌گاه

$$\sum_{k=1}^n \frac{1}{1+a_k} \geq \frac{n}{1+\sqrt[n]{a_1 \dots a_n}}$$

حل. فرض کنیم $x \in [0, \infty)$ ، $f(x) = \frac{1}{1+e^x}$. در این

صورت تابع f روی $[0, \infty)$ اکیداً محدب است زیرا روی $(0, \infty)$ ،

$$f''(x) = \frac{e^x(e^x-1)}{(e^x+1)^3} > 0. \quad \text{با استفاده از نامساوی (۴)}$$

داریم

$$\sum_{i=1}^n f(x_i) \geq nf\left(\sum_{i=1}^n \frac{x_i}{n}\right)$$

$$\sum_{i=1}^n \frac{1}{1+e^{x_i}} \geq \frac{n}{1+e^{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i}}$$

با قرار دادن $x_i = Lna_i$ به ازای $i = 1, 2, \dots, n$ ، نامساوی خواسته شده به دست می‌آید. تساوی زمانی برقرار است که $a_1 = a_2 = \dots = a_n$

مثال ۵. برای یک مثلث با زوایه‌های α, β, γ نامساوی‌های زیر برقرار است

$$\sin \alpha + \sin \beta + \sin \gamma \leq \frac{3\sqrt{3}}{2} \quad (\text{الف})$$

$$\sqrt{\sin \alpha} + \sqrt{\sin \beta} + \sqrt{\sin \gamma} \leq \sqrt[3]{\frac{3}{4}} \quad (\text{ب})$$

$$\sin \alpha \cdot \sin \beta \cdot \sin \gamma \leq \frac{3\sqrt{3}}{8} \quad (\text{پ})$$

$$\sec \frac{\alpha}{2} + \sec \frac{\beta}{2} + \sec \frac{\gamma}{2} \geq 2\sqrt{3} \quad (\text{ت})$$

$$\cos \alpha \cdot \cos \beta \cdot \cos \gamma \leq \frac{1}{8} \quad (\text{ث})$$

حل. برای قسمت‌های (الف)، (ب) و (پ) به ترتیب از توابع اکیداً مقعر $\ln \sin x$ ، $\sin x$ و $\sqrt{\sin x}$ در نامساوی (۴) استفاده می‌کیم و برای قسمت (ت)، از نامساوی (۴) تابع اکیداً محدب $\sec \frac{x}{2}$ را روی $(0, \pi)$ استفاده می‌کنیم. در قسمت

(ث) اگر α, β, γ حاده باشند، آن‌گاه از نامساوی (۴) با تابع

اکیداً معقر $\ln \cos x$ روی $(0, \frac{\pi}{2})$ استفاده می‌کنیم؛ در غیر

این صورت با توجه به این که فقط یکی از زوایای α, β, γ می‌تواند قائم یا بزرگ‌تر باشد، در نتیجه $\cos \alpha \cos \beta \cos \gamma \leq 0$.

لذا نامساوی بهوضوح برقرار است.

$$\ln\left(1+\frac{1}{x}\right) + \ln\left(1+\frac{1}{y}\right) + \ln\left(1+\frac{1}{z}\right) \geq 3\ln 4$$

یا

$$\ln\left(1+\frac{1}{x}\right) + \ln\left(1+\frac{1}{y}\right) + \ln\left(1+\frac{1}{z}\right) \geq \ln 4^3$$

$$\left(1+\frac{1}{x}\right)\left(1+\frac{1}{y}\right)\left(1+\frac{1}{z}\right) \leq 64$$

تساوی وقتی برقرار است که $x = y = z$

مثال ۸. فرض کنید a و b و c اعداد مثبت باشند به طوری که

در این صورت $ab + bc + ca = abc$

$$\sqrt[3]{abc} \geq abc$$

$$\cdot \frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} = 1 \quad \text{پس } ab + bc + ca = abc$$

$$x_1 = ab, \lambda_1 = \frac{1}{c}, \lambda_2 = \frac{1}{b}, \lambda_3 = \frac{1}{a}$$

بنابراین با انتخاب $x_1 = ca, x_2 = bc$ و به کار بردن نامساوی ۳' با تابع اکیداً مکرر

روی $f(x) = \ln x$ داریم

$$f(\lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \lambda_3 x_3)$$

$$\geq \lambda_1 f(x_1) + \lambda_2 f(x_2) + \lambda_3 f(x_3)$$

$$\ln(a+b+c) \geq \frac{1}{a} \ln ab + \frac{1}{b} \ln bc + \frac{1}{c} \ln ca$$

یا

$$\ln(a+b+c) \geq \ln(ab)^{\frac{1}{a}} + \ln(bc)^{\frac{1}{b}} + \ln(ca)^{\frac{1}{c}}$$

یا

$$a+b+c \geq a^{\frac{1}{a}+\frac{1}{c}} + b^{\frac{1}{b}+\frac{1}{c}} + c^{\frac{1}{c}+\frac{1}{b}}$$

اکنون با توجه به این که $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} = 1$ داریم

$$a+b+c \geq a^{-\frac{1}{b}} \cdot b^{-\frac{1}{c}} \cdot c^{-\frac{1}{a}}$$

یا

در تمام قسمت‌های فوق حالت تساوی وقتی برقرار است که

$$\alpha = \beta = \gamma = \frac{\pi}{3}$$

مثال ۶. (India ۱۹۹۵) فرض کنید $x_1, \dots, x_n$

عدد مثبت باشند که مجموع آنها برابر یک است. در این صورت

ثابت کنید

$$\frac{x_1}{\sqrt{1-x_1}} + \dots + \frac{x_n}{\sqrt{1-x_n}} \geq \sqrt{\frac{n}{n-1}}$$

حل. با استفاده از نامساوی (۴) با تابع اکیداً محدب

$$f(x) = \frac{x}{\sqrt{1-x}}$$

$$\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n f(x_i) \geq f\left(\frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}\right)$$

$$\frac{1}{n} \left(\frac{x_1}{\sqrt{1-x_1}} + \dots + \frac{x_n}{\sqrt{1-x_n}} \right) \geq \frac{\frac{1}{n}}{\sqrt{1-\frac{1}{n}}}$$

یا

$$\frac{x_1}{\sqrt{1-x_1}} + \dots + \frac{x_n}{\sqrt{1-x_n}} \geq \sqrt{\frac{n}{n-1}}$$

تساوی وقتی برقرار است که $x_1 = x_2 = \dots = x_n$

مثال ۷. فرض کنید $x, y, z > 0$ و $x+y+z=1$. در این

صورت ثابت کنید

$$(1+\frac{1}{x})(1+\frac{1}{y})(1+\frac{1}{z}) \geq 64$$

حل. با استفاده از نامساوی (۴) با تابع اکیداً محدب

$$f''(x) = \frac{2x+1}{(x+1)^2} > 0 \quad (\text{زیرا } f'(x) = \ln(1+\frac{1}{x}) \text{ روی } (0, \infty) \text{ داریم})$$

روی $(0, \infty)$ داریم

$$f(x) + f(y) + f(z) \geq 3f\left(\frac{x+y+z}{3}\right)$$

$$\lambda_1 = \lambda_2 = \frac{1}{2} \quad x_1 = x_2 = 1 \quad \text{و} \quad x_1 = x_2 = 1$$

استفاده کنید.

۴. فرض کنید a و b و c اعداد حقیقی مثبت باشند به طوری که $a + b + c = 1$. در این صورت

$$a^{a(a+2b)} \cdot b^{b(b+2c)} \cdot c^{c(c+2a)} \geq \frac{1}{3}$$

راهنمایی. از تابع کاملاً مقعر $f(x) = \ln x$ روی $(0, \infty)$ و با به کار بردن نامساوی (۳) با انتخاب $\lambda_1 = a^2$ ، $\lambda_2 = b^2$ ، $\lambda_3 = c^2$ ، $x_1 = \frac{1}{a}$ ، $\lambda_4 = 2ca$ ، $\lambda_5 = 2bc$ ، $\lambda_6 = 2ab$ ، $\lambda_7 = c^2$ را مسئله را حل کنید.

۵. برای اعداد حقیقی مثبت a و b و c ثابت کنید

$$\left(\frac{2a}{b+c}\right)^{\frac{1}{3}} + \left(\frac{2b}{c+a}\right)^{\frac{1}{3}} + \left(\frac{2c}{a+b}\right)^{\frac{1}{3}} \geq 3$$

راهنمایی. از تابع اکیداً محدب $f(x) = \left(\frac{2x}{s-x}\right)^{\frac{1}{3}}$ روی $(0, s)$ که در آن $s = a + b + c$ است در نامساوی (۴) استفاده کنید.

پی‌نوشت

1. Convex
2. Strictly Convex
3. Concave (Strictly Concave)
4. Jensen Inequality

منابع

- [۱] والتر رودین، اصول آنالیز ریاضی، ترجمه‌ی دکتر علی اکبر عالم‌زاده، انتشارات علمی و فنی، ۱۳۶۲، صفحه‌ی ۱۲۶.
- [۲] Hrimiuc Dragos, Inequalities for convex functions (part I), "π in the Sky" Magzine, December 2001.
- [۳] Kedlaya Kiran, A < B (A is less than B), based on notes for the math olympiad program (MOP) version 1.0, last revised August, 1999
- [۴] Mildorf, T.J, Olympiad Inequalities, December 22, 2005.
- [۵] Popescu, P.G and Diaz-Barrero, J.L, Certain inequalities for convex functions, J. Ineq. Pure and Appl. math. 7(2) Art.41, 2006.

$$a + b + c \geq \frac{a}{\sqrt[3]{a}} \cdot \frac{b}{\sqrt[3]{b}} \cdot \frac{c}{\sqrt[3]{c}}$$

یا

$$\sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b} \cdot \sqrt[3]{c} (a + b + c) \geq abc$$

تساوی زمانی برقرار است که

$$a = b = c$$

مسائلی برای حل

۱. اگر ABC یک مثلث یا زوایای α و β و γ باشد، آن‌گاه

$$\cos \frac{\alpha}{2} \cos \frac{\beta}{2} \cos \frac{\gamma}{2} \leq \frac{3\sqrt{3}}{8}$$

$$\sin \frac{\alpha}{2} \sin \frac{\beta}{2} \sin \frac{\gamma}{2} \leq \frac{1}{8}$$

پ) $\tan_p^\alpha + \tan_p^\beta + \tan_p^\gamma \leq 3\sqrt{3}$ حاده هستند).

راهنمایی. اگر قرار دهیم $\alpha' = \frac{\pi}{2} - \frac{\beta}{2}$ ، $\beta' = \frac{\pi}{2} - \frac{\alpha}{2}$ و

$$\alpha' + \beta' + \gamma' = \frac{\pi}{2} - \frac{\gamma}{2} = \frac{\pi}{2} - \frac{\gamma}{2} = (\alpha, \beta, \gamma)$$

حال با جایگزین کردن α' و β' و γ' بجای α و β و γ در قسمت‌های (پ) و (ث) از مثال (۵) به ترتیب (الف) و (ب) حاصل می‌شود. برای قسمت (پ) از نامساوی (۴) با تابع اکیداً

$$\text{محدب } f(x) = \tan^p x \text{ و } p \geq 1 \text{ استفاده کنید.}$$

۲. اگر a و b و c اندازه‌ی ضلع‌های یک مثلث باشند، آن‌گاه

$$\frac{a}{b+c-a} + \frac{b}{c+a-b} + \frac{c}{a+b-c} \geq 3$$

راهنمایی. از نامساوی (۴) با تابع اکیداً محدب

$$f(x) = \frac{x}{s-x} \text{ که } s = \frac{1}{2}(a+b+c) \text{ و } x \in (0, s)$$

$$\cdot x^x \geq \left(\frac{x+1}{x}\right)^{x+1}$$

۳. برای هر $x > 0$ ثابت کنید $x \ln x \leq x$ روی $(0, \infty)$